

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Familiesammenføring
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att: Jesper Gori

København, 13.april 2018

Svar til Udlændinge- og Integrationsministeriet vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Reform af reglerne om ægtefællesammenføring – nyt integrationskrav i stedet for tilknytningskravet, skærpet boligkrav mv.) (j.nr.: 2017-16507)

Vi siger indledningsvis tak for invitationen til at afgive udtalelse om udkastet til lov om ændring af udlændingeloven. Vi er glade for denne mulighed, og vi giver gerne hørings svar i forbindelse med fremtidige høringer på dette område. For danskere i udlandet og for os har det stor betydning, at vi bliver hørt.

Vi vil understrege, at vores organisation udelukkende forholder sig til lovforslaget i det omfang, det vedrører vores medlemmer. Det vil sige danskere bosiddende i udlandet, deres eventuelt ikke-danske ægtefæller, samt ægtefællernes eventuelle særbørn og børn i øvrigt; og danskere, som er vendt tilbage til Danmark (efter arbejds-, studie- og/eller andre ophold i udlandet) med en udenlandsk ægtefælle, og som muligvis har børn. Vi ser derfor generelt bort fra ændringer i bestemmelser om overførte betingelser for familiesammenføringer, hvor den herboende ægtefælle er en udenlandsk statsborger med en permanent opholdstilladelse. Udenlandsk arbejdskraft, som benyttes af vores virksomhedsmedlemmer, opholder sig oftest i Danmark på arbejds- og opholdstilladelser med udgangspunkt i beløbsordningen eller positivlisten. Tilpasning af de overførte betingelser har derfor mindre betydning for deres situation.

Konservativt estimeret er der mindst 200.000 danskere i udlandet. Heraf har rigtig mange udlandsdanskere stiftet familie under opholdet i et andet land. For dem er det yderst vigtigt at have sikkerhed for, at de kan komme hjem til Danmark med deres ægtefælle og børn, selv om kærligheden blev fundet uden for Europas grænser. Vi håber, at disse mange forskellige stemmer bliver hørt, når der lovgives om deres familieliv.

Vi er derfor glade for at få lov til at indgive vores hørings svar på et område, som i så stor grad påvirker vores medlemmers og deres internationale familiers tilværelse.

Danes Worldwides generelle bemærkninger:

Danes Worldwide mener principielt, at alle danske statsborgere skal have mulighed for at vende tilbage til deres hjemland med deres ægtefælle og familiens eventuelle børn, så længe de som udgangspunkt kan forsørge sig selv.

Vi ser overordnet positivt på ideen med at erstatte tilknytningskravet med et krav om integrationsegnethed. Danes Worldwide har i flere år efterlyst transparente regler. Det er derfor et velkomment syn, at man tydeligt kan læse sig til de krav, man skal opfylde for at kunne blive familiesammenført med en udenlandsk ægtefælle efter eksempelvis en lang udstationering.

Danes Worldwide mener, at det nuværende lovforslag vil omfatte en meget stor del af de danske medborgere, der p.t. bor i udlandet i en blandet familie.

Vi vil gerne kvittere for, at regeringen har lyttet til vores forslag om transparente regler samt til vores kommentarer til den oprindelige aftaletekst, som manglede undtagelsen for pensionister. Vi mener desuden, at det er sagligt og velbegrundet at stille et krav om, at den familiesammenførte ægtefælle skal kunne tale dansk på et vist niveau, hvis vedkommende vil bo i Danmark i en længere periode.

Vi mener dog, at nogle punkter skal nuanceres og uddybes, samt at der skal skabes yderligere klarhed over dokumentationskrav. Det virker fx uhensigtsmæssigt, at personer, som har engelsk som modersmål, skal bevise dette gennem en test, som ligger langt under deres faktuelle sproglige færdigheder. Ligeledes virker det som unødvendigt bureaukrati, at en dansker, som har været udstationeret af fx Udenrigsministeriet, men ikke kan fremskaffe dokumentation fra folkeskolen, tvinges til at tage Prøve i Dansk 3.

Danes Worldwide vil gerne bidrage med vores erfaringer og data til at give en mere nuanceret forståelse af udlandsdanskere. Det er vigtigt at tage højde for, at udlandsdanskere er en meget sammensat gruppe. Den omfatter børn af udlandsdanskere (third culture kids), udlandsdanske pensionister, langtidsudstationerede medarbejdere, selvstændige, "free-movers", der arbejder i udenlandske virksomheder/internationale organisationer, medfølgende ægtefæller og mange flere.

På baggrund af en gennemgang af regeringens lovforslag samt henvendelser fra medlemmer har vi identificeret følgende grupper, som vil have svært ved at opfylde 4 ud af 6 af de foreslåede krav. Det drejer sig om:

- Medfølgende ægtefæller,
- Hjemmegående ægtefæller,
- Danske statsborgere, som har tilbragt det meste af deres opvækst/liv i udlandet som følge af forældrenes valg af beskæftigelse,
- Danske borgere, som har været beskæftiget i sektorer præget af manglende formalitet, fx kunstnere,
- Handicappede, som ikke kan medtages i konventionsundtagelsen.

Mange par i ovennævnte grupper vil have problemer med at dokumentere, at de opfylder de enkelte kriterier i det nye krav, og en del vil slet ikke kunne opfylde flere af punkterne, uanset at den udenlandske ægtefælle med lethed vil blive fuldt integreret i Danmark.

Den væsentligste kritik fra Danes Worldwide er dog, at forslaget tager udgangspunkt i udenlandske statsborgere. Underkrav for det nye integrationsegnethedskrav bygger på betingelserne for permanent opholdstilladelse. Dokumentationskravene til de enkelte bestemmelser samt argumentationen er enslydende med de enkelte krav for at opnå netop permanent opholdstilladelse. Det er præcis det samme udgangspunkt, som man brugte i forhold

til tilknytningskravet. Udlandsdanskere skal med andre ord påvise, at man som dansk statsborger kan søge om permanent opholdstilladelse i Danmark for at kunne bringe ægtefællen med hjem. Følelsen af, at man er en udlænding i sit eget land, styrkes yderligere af, at det fortsat er Udlændinge- og Integrationsministeriet, som kommer til at sagsbehandle en *dansk borgers* sag ud fra kriterier, som normalt stilles til *udlændinge* for at give dem tilladelse til at blive i Danmark.

Danes Worldwide mener derfor, overordnet set, at danske statsborgere bør fritages for det nye krav. Dette vil umiddelbart ikke være i strid med EMRK's bestemmelser om forbud mod diskrimination og ej heller med Biao-dommens konklusion, som bl.a. statuerede, at man ikke må forskelsbehandle mellem *oprindelige* danske statsborgere og *naturaliserede* danske statsborgere.

1) Den herboendes sprogkundskaber:

Sproget er kernen for rigtig mange udlandsdanskere. Udstationerede familier gør oftest alt i deres magt for at sikre, at deres børn bevarer det danske sprog. Der tales dansk i hjemmet, særligt når begge forældre er danske; forældrene betaler for danskundervisning; man ser dansk tv og går på danske skoler i udlandet og meget mere.

Sproget bevares således, selv om barnet tilbringer skoleårene i fx USA, Kina eller Brasilien. At barnet ender med at mangle 9. klasses afgangsprøve eller skolegang på et dansk gymnasium og i stedet læser videre på en uddannelse i udlandet er langt fra ensbetydende med, at vedkommende ikke har det danske sprog med sig hele vejen.

Det virker derfor urimeligt bureaukratisk, at et sådant barn, når han/hun bliver voksen og vælger at flytte til Danmark med en nystiftet familie, skal bestå en prøve for at påvise færdigheder inden for modersmålet.

Idet kriteriet er obligatorisk, bør der derfor være en undtagelse, som omfatter disse såkaldte "third culture kids". De skal på ingen måde fremmedgøres eller straffes for deres forældres livsvalg. De skal kunne dokumentere, at de taler dansk på anden måde end gennem danske grunduddannelsespapirer, og der bør her være plads til en fornuftsbaseret skønsvurdering, som tager højde for, at man som dansk medborger ikke behøver at bo i Danmark for at kunne tale dansk. Hvis ens danskundskaber desuden er gode nok til, at man som 22-årig kan bevare sit statsborgerskab, burde de ligeledes være tilstrækkelige til, at man fx kan bidrage positivt til, at en brasiliansk ægtefælle bliver integreret med succes i det danske samfund.

2) Den herboendes erhvervs erfaringer:

Kravet om erhvervs erfaring for den danske part bør præciseres således, at bl.a. handicappede personer, som arbejder under 30 timer om ugen, har mulighed for at få point for deres beskæftigelse. En udlandsdanske som arbejder (arbejdede) på nedsat tid er ikke nødvendigvis mindre rustet til at bidrage til en udenlandsk ægtefælles integration.

Ud over dette bør kravet udformes således, at der tages højde for de mange udsendte medarbejdere, som ikke har erhvervs erfaring lige netop i Danmark, men har masser af år på arbejdsmarkedet for diverse danske firmaer eller på anden måde har tjent danske interesser i udlandet. Det virker ganske urimeligt, at en medarbejder fra Mærsk, Arla eller fx Udenrigsministeriet i udlandet, som aldrig nåede at arbejde 5 år i Danmark, straffes for at fremme danske interesser i udlandet. Det er et meget forkert signal at sende til erhvervslivet såvel som til herboende danskere, at arbejde i udlandet "under ingen omstændigheder", som man skriver i forslaget, kan betragtes som værende "dansk nok".

En kommentar fra et af vores medlemmer:

”Jeg har været ansat i et dansk rederi, lige siden jeg opnåede min kandidatgrad. Efter blot et års tid i det danske hovedsæde flyttede firmaet mig rundt i verden til diverse jobs i forskellige af vore virksomheder, men aldrig til et job i Danmark. Efter 40 år, alle sammen for den samme danske virksomhed, skal vi nu flytte hjem til pensionstilværelsen. Min hustru er kineser og kan let opfylde sprogkravet, men ikke de andre to krav, der gælder for den, der skal sammenføres. Dermed vil vi ikke være i stand til at opfylde 4 ud af 6 krav, idet jeg ikke har haft fuldtidsarbejde i Danmark i 5 år, alene fordi den danske virksomhed har valgt at benytte min arbejdskraft i andre dele af koncernen uden for Danmark i alle årene.”

En statsborger som ovenfor vil næppe have problemer med at sørge for sin kinesiske ægtefælle. Hun kunne ikke få bedre forudsætninger for integration end gennem sin danske mand. Alligevel straffes familien her ved ikke at kunne få point, fordi arbejdsgiver havde brug for en dansker i udlandet.

Danske statsborgere, som har arbejdet det meste af deres liv i udlandet, bør kunne bruge deres erhvervserfaring også i sammenhæng med familiesammenføring. Det bør derfor være muligt at kunne opfylde kravet ved at eks. fremvise dokumentation for beskæftigelse fra udlandet og ikke kun fra Danmark. Det er netop denne erhvervserfaring, som er eftertragtet på det danske arbejdsmarked.

Udstationeringer for danske arbejdsgivere eller for organisationer, som Danmark er medlem af enten direkte eller gennem EU medlemskabet, samt udstationeringer for den danske stat bør tælle med i opgørelsen af de 5 år.

3) Den herboendes uddannelse:

Det bliver umuligt for børn af udlandsdanskere at opfylde kriteriet om dansk skolegang. Disse børn bliver fremadrettet straffet for deres forældres karrierevalg, uden at de selv kunne gøre noget. Disse børn kommer ikke til at have ringere vilkår med hensyn til at bistå med en ægtefælles integration end deres landsfæller, blot fordi de gik på fx en international skole i Hong Kong. Som nævnt i bemærkninger til kriteriet om den herboendes danske sprogkundskaber holder de fleste udstationerede familier godt fast i deres danske traditioner. Sådan et barn bliver ikke nødvendigvis mindre dansk af, at vedkommende aldrig har gået på en dansk folkeskole.

Unge udlandsdanskere bliver således endnu en gang indirekte straffet for deres forældres karrierevalg. Hvis de ikke kan bringe deres familier til Danmark, vil vi gå glip af deres dyrebare erfaringer fra udlandet, ganske uden at der er fare for, at ægtefællen ikke vil kunne integrere sig i det danske samfund.

Det bør derfor være muligt at kunne opfylde dette punkt ved fx at fremvise dokumentation for skolegang eller bestået faglig uddannelse i udlandet eller bestået videregående uddannelse.

4) Ansøgerens sprogkundskaber:

Der bør opstilles gennemskuelige parametre for dokumentationskrav, som i højere grad tager højde for, at engelsk er modersmålet i mange lande eller er udbredt i en grad, der gør det meningsløst at tvinge borgere fra disse lande til at bestå fx en TOEFL prøve.

Desuden bør sprogkriteriet for ansøgeren i højere grad tage udgangspunkt i den ansøgendes ægtefælles forudsætninger for at tilegne sig det danske sprog. Sprogkravet til den ansøgende ægtefælle bør således inkludere andre sprog end udelukkende dansk eller engelsk, særligt set i lyset af, at dansk på A1-niveau alligevel skal bestås inden for 6 måneder fra meddelt opholdstilladelse.

Vi foreslår derfor, at en række EU hovedsprog som fx tysk, fransk, portugisisk og spansk bør medregnes således, at danskere med fx sydamerikanske ægtefæller kan vende tilbage til Danmark, uden at de bliver diskrimineret sammenlignet med borgere fra fx Spanien eller Portugal. Disse vil som nævnt under alle omstændigheder skulle bestå danske sprogkrav efter 6 måneder i Danmark.

Hvis man fra regeringens side vælger at fastholde kravet om enten engelsk eller dansk, bør man i det mindste dispensere i forhold til ansøgere, som har engelsk som modersmål. Kriteriet vil i modsat fald virke unødigt bureaukratisk, uden at det reelt opfylder nogen nævneværdige formål. For at undgå diskrimination er det muligt at udforme dokumentationskrav til bestemmelsen således, at undervisning i engelsk fra fx bestemte grundskoler regnes med. Den nuværende formulering om, at dokumentation for bestået engelskprøve skal være af nyere dato, udelukker p.t. anvendelse af fx papirer fra en amerikansk grundskole.

5) Ansøgerens erhvervs erfaring:

Medfølgende ægtefæller ender med at følge udlandsdanskeren rundt i verden og eksempelvis passe børnene/hjemmet. Disse ægtefæller kommer derved til at mangle erhvervs erfaring, fx fordi parret blev gift i en tidlig alder. Ligeledes kan der være situationer, hvor ingen økonomisk fordel er forbundet med, at begge ægtefæller arbejder, eller situationer, hvor den medfølgende ægtefælle af forskellige årsager bliver forhindret i at tage et job.

Disse ægtefæller bør ikke straffes for deres manglende erhvervs erfaring. Oftest, når de følger udlandsdanskeren rundt i verden, har de ikke adgang til arbejdsmarkedet, netop fordi det ikke er muligt at få en arbejdstilladelse som medfølgende ægtefælle.

Mens konventionsundtagelsen i den nye bestemmelse i en vis grad tilgodeser kvinder med visse kulturelle baggrunde, forbigås ægtefæller, som ikke kan komme på arbejdsmarkedet af juridiske årsager.

Det er desuden et arbejde i sig selv, at den ene ægtefælle passer hjemmet og børnene. Det er jo netop dette, der gør det muligt for den danske ægtefælle at tjene til familien. Situationer, hvor den ene ægtefælle bliver hjemme og af den grund ikke har erhvervs erfaring, fordi vedkommende ikke kunne komme på arbejdsmarkedet af praktiske årsager, bør kunne få dispensation fra dette kriterium.

Dokumentationskravene bør desuden tage højde for, at det kan være umuligt i visse tilfælde at fremskaffe beviser for, at man har været beskæftiget i en årrække. Det kan fx skyldes beskæftigelse i en uformel sektor. En gartneri- eller landbrugsmedarbejder fra Thailand kan have svært ved at påvise beskæftigelse; men hvis hun/han falder for en udlandsdansker, bliver vedkommende ikke grundet manglende papirer vanskeligere at integrere på det danske arbejdsmarked.

6) Ansøgerens uddannelse:

Her er der igen tale om et underkrav, som ikke i tilstrækkelig grad tager højde for, at mange udlandsdanskere bliver gift i en ung alder og ikke nødvendigvis med en faglært person. Dette kan tydeligt ses i eksemplet ovenfor om en dansk rederiarbejder, som blev gift med en ufaglært kinesisk kvinde. I eksemplet vil der være tale om en familie, som ville få et afslag på familiesammenføring, selv om det er svært at forestille sig, at de vil opleve vanskeligheder med at få hustruen integreret.

Krav om ansøgerens uddannelse bør tage højde for hjemmegående medfølgende ægtefæller/partnere.

Fordobling af den økonomiske sikkerhedsstillelse:

Foreningen Ægteskab Uden Grænser rundsendte d. 26.3.2018 en undersøgelse, hvis formål var at afdække udstrækningen af kommuners brug af den økonomiske sikkerhed i forbindelse med dækning af eventuelle udgifter til sociale ydelser udbetalt til den sammenførte ægtefælle.

Undersøgelsen påviser misforholdet mellem de ressourcer, der bruges på at opretholde denne garantiordning, og den reelle dækning af kommunernes udgifter:

*"Resultatet af undersøgelsen er, at kommunerne i gennemsnit trak 126 kroner om året fra hver aktiv garanti i årene 2015-2017 men brugte 470 kroner på administration. I gennemsnit var det kun 1 ud af 300 sammenførte ægtefæller, der i løbet af et år modtog ydelser efter aktivloven eller integrationsloven, således at kommunen fik brug for at trække på den stillede garanti."*¹

Det er i forvejen et krav, at man ikke modtager nogen former for social hjælp fra staten, hverken før eller efter den ansøgende ægtefælle har fået en opholdstilladelse, hvis man ønsker at blive familiesammenført. Dette krav bliver heller ikke ændret i forslaget. Kravet medfører, at den udenlandske ægtefælle i praksis mister sin opholdstilladelse, hvis bare en af ægtefællerne modtager så meget som én krone i sociale ydelser. Den udenlandske ægtefælle vil derfor ende med at forlade Danmark ganske hurtigt, hvis en af ægtefællerne får fx kontanthjælp.

Sandsynligheden for, at man kan nå at få hele 50.000 kr. udbetalt er næsten ikkeeksisterende, idet man i praksis vil blive smidt ud af landet, inden dette sker. Det er endnu mindre sandsynligt at få udbetalt hele 100.000 kr. i samme tidsperiode.

Det er derfor heller ikke overraskende at se, i hvor ringe grad ordningen har vist sig at være relevant i landets største kommuner.

Det er på den baggrund disproportionalt at fordoble garantibeløbet, når det oprindelige beløb ikke tilnærmelsesvist opfylder sit formål. Ved at fordoble garantibeløbet deler man danske statsborgere i A og B hold ved at sige: "Danskere med penge må gerne forelske sig i en udlænding. Danskere, som ikke har 100.000 kr. i opsparing og ej heller kan låne beløbet af en bank, må hellere passe på med at finde kærlighed uden for EU's grænser."

Det er langt fra alle i Danmark, som har råd til at hive 100.000 kr. ud af familiens budget.

Det bør desuden tages i betragtning, at staten bruger langt flere midler på at opretholde ordningen, end der indtjenes gennem den.

Der er med andre ord ingen saglige argumenter for en fordobling af garantibeløbet. Garantikravet bør derfor enten forblive uændret eller helt udgå.

Konklusion:

- Vi mener som udgangspunkt, at integrationsegnethedskravet ikke bør stilles til danske statsborgere.
- Alternativt bør dokumentationskravene i højere grad tilgodesee udstationerede medarbejdere ved at muliggøre, at erhvervs erfaringer for danske arbejdsgivere i udlandet under en udstationering tælles med på lige fod med erhvervs erfaring i Danmark.
- Kravet om erhvervs erfaring for begge ægtefæller bør præciseres således, at personer med handicap tilgodesees.
- Der bør indføres en undtagelse for danske statsborgere, som er født og opvokset i udlandet som følge af forældrenes karrieremæssige valg. Disse "third culture kids"

¹ Undersøgelse af kommuners anvendelse af bankgarantien ved ægtefællesammenføring, marts 2018, Ægteskab Uden Grænser, s.3

udgør en stor ressource for det danske erhvervsliv med deres kulturelle og faglige erfaringer fra udlandet.

- De foreslåede krav til erhvervserfaring hos den udenlandske ægtefælle bør ligeledes omfatte frivilligt arbejde samt deltagelse i foreningslivet.
- Ligeledes bør skolegang på internationale eller almindelige lokale skoler kunne medtælles, hvis man som barn var nødsaget til at følge med forældrene til udlandet.
- En yngre udlandsdanske bør desuden kunne opfylde sprogkravet ved at fremvise et bevis for deltagelse i danskkurser i udlandet. Det er med nutidens teknologi muligt at tilegne sig det danske sprog online, selv om man bor langt væk fra Danmark. Prøvebeviser fra sommerskoleophold eller lignende bør også kunne godtages som dokumentation for den herboendes sprogkundskaber.
- Modersmålsundervisning i engelsk bør kunne godtages som dokumentation for, at den ansøgende ægtefælle kan tale engelsk på B1 niveau.
- Der er ingen saglige argumenter for en fordobling af den økonomiske sikkerhed. Den økonomiske sikkerhed bør derfor som udgangspunkt afskaffes eller forblive på samme niveau som i den gældende lovgivning.

Vi opfordrer desuden på det kraftigste regeringen til at undgå den fejl, som blev begået, da man indførte tilknytningskravet – at lovgive om danske statsborgere udelukkende ud fra et udlændingerettets perspektiv.

De bedste hilsener

Anne Marie Dalgaard
Generalsekretær